

Príhovor ústredného riaditeľa Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR MVDr. Martina Chudého

Vážený pán rektor,
vážení pedagógovia, milé študentky a študenti,
vážené dámy, vážení páni, milé kolegyne a kolegovia,

je pre mňa veľkou ct'ou a potešením, že som dnes medzi Vami na pôde Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, kde si dnes spoločne pripomíname 50 rokov výučby študijného programu hygiena potravín.

Treba hneď na úvod vysloviť poďakovanie, že táto univerzita je miestom, kde sa formujú odborníci, budúci veterinárni lekári, ktorí svojou prácou každodenne prispievajú k tomu, aby sme my všetci mohli dôverovať potravinám, ktoré konzumujeme. Práve odbor hygiena potravín a príprava expertov je jedným z kľúčových pilierov tejto dôvery. Nie, nebudem vymenovávať všetky vedecké kapacity, či počty absolventov, ale chcem pripomenúť, že v dobe, keď svet čelí novým výzvam – potravinovým krízam či novým patogénom - sa význam odboru hygiena potravín neustále zvyšuje a je základným pilierom potravinovej bezpečnosti. Znamená to, že každý krok – od výroby, cez spracovanie, skladovanie až po predaj – musí prebiehať tak, aby potraviny zostali bezpečné, kvalitné a zdravotne nezávadné.

Ide teda o dynamickú oblasť, ktorá sa priamo dotýka zdravia a dôvery spotrebiteľa, prináša nové výzvy v podobe antimikrobiálnej rezistencie, globalizácie trhu, klimatických zmien či nových technológií. Tieto výzvy si vyžadujú moderné prístupy, digitalizáciu kontrol, laboratórnu precíznosť a predovšetkým odbornosť a zodpovednosť ľudí v teréne. Takže absolvent tohto študijného programu sa stáva odborníkom, na ktorom stojí dôvera spotrebiteľov, bezpečnosť trhu a zdravie spoločnosti.

Na Štátnej veterinárnej a potravinovej správe SR dohliadame práve na spomínanú bezpečnosť potravín, ochranu zdravia zvierat a zdravie ľudí prostredníctvom potravinového reťazca, s cieľom zabezpečiť, aby boli tieto princípy uplatňované jednotne, odborne a účinne. Naša činnosť stojí na práci regionálnych veterinárnych a potravinových správ, na nasadení úradných veterinárnych lekárov, inšpektorov a odborných pracovníkov, ktorí denne vykonávajú stovky kontrol v prevádzkach, na bitúnkoch, v spracovateľských závodoch či v maloobchode. Ich úlohou je nielen kontrolovať, ale aj predchádzať rizikám, chrániť zdravie spotrebiteľa a posilňovať dôveru v slovenské potraviny. Vďaka ich odbornej práci môžeme povedať, že Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým štandardom potravinovej bezpečnosti.

ŠVPS SR vníma pozitívne rozvoj nadštandardnej komunikácie a rozširovanie spolupráce medzi univerzitou, jej predstaviteľmi a regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami. Sme otvorení spolupráci – využívajú sa možnosti odborných stáží, exkurzií, praktík aj pracovných miest po ukončení štúdiá. Odborná diskusia k hygienickým témam je aj predmetom dlhoročnej konferencie Hygiena alimentorum, ako spoločnej akcie školy a našich organizácií s tradične bohatou účasťou a obsahovo nabitým programom.

Stále aktuálna je naša ponuka aj pre študentov – regionálni veterinári a potravinoví inšpektori ich veľmi radi privítajú a oboznámia s tým, ako prebieha kontrola v praxi – od odberu vzoriek, cez laboratórnu analýzu až po administratívne rozhodnutie. Pre mnohých môže takto začínať a aj začína kariéra vo verejnej správe alebo v potravinárskom priemysle.

Odborné vedomosti sú základom, ale ešte dôležitejšie je etické nastavenie. Byť veterinárnym lekárom alebo odborníkom na hygienu potravín znamená niekedy robiť ťažké rozhodnutia, nie vždy populárne, ale vždy správne. Pri týchto rozhodnutiach ide o ľudské zdravie. Odbornosť musí byť sprevádzaná charakterom – v tom je sila veterinárneho povolania.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach patrí medzi výnimočné inštitúcie nielen na Slovensku, ale aj v rámci Európskej únie. Koncept, ktorý univerzita presadzuje, a my to tak vnímame, je prepojenie veterinárnej a humánnej medicíny. Je jedinou univerzitou, ktorá ponúka takto špecializované veterinárne vzdelanie v oblasti hygieny potravín. Absolventi sa môžu uplatniť v členských štátoch EÚ, pretože študijný program spĺňa európske štandardy veterinárneho vzdelávania. Majú rozsiahle možnosti uplatnenia v oblastiach, ako veterinárna a potravinová inšpekcia, kontrola kvality a bezpečnosti potravín, potravinársky priemysel a spracovateľské podniky, laboratórna diagnostika, auditorské a certifikačné spoločnosti a v neposlednom rade v európskych a medzinárodných inštitúciách (napr. EFSA). Odborníci v hygiene potravín prispievajú k zdravšej spoločnosti, menšiemu plytvaniu a udržateľnejšiemu potravinovému systému.

Potravinová bezpečnosť musí byť prioritou spoločnosti s potrebou rozvoja chovov potravinových zvierat, zlepšením potravinovej bezpečnosti a ochranou pred prenikaním nákaz. Na Slovensku vykonávame integrovaný systém kontroly potravín, ktorý pokrýva všetky štádiá – od prvovýroby, cez spracovanie, až po maloobchod. Ročne vykonáme viac ako 60 tisíc úradných kontrol potravín a krmív. Inšpektori denne navštevujú bitúanky, mliekarne, mraziarne, pekárne, reštaurácie či trhy. Pri všetkej tejto práci stojí v popredí jedno slovo: zodpovednosť. Zodpovednosť za zdravie spotrebiteľa, za správne rozhodnutie, ale aj za dôveru verejnosti.

A práve tu sa stretávajú naše svety – vzdelávanie k odbornosti, naša prax a rastúce očakávania spotrebiteľov. Tí chcú vedieť, odkiaľ potravina pochádza, ako bola vyrobená, aký má vplyv na zdravie i životné prostredie. Tu bude nápomocná digitalizácia kontroly, elektronické systémy sledovania a hlásenia, ktoré umožňujú rýchlejšie reagovať na riziká. Práve preto chcem zdôrazniť, že vzdelanie - a práve odbor hygieny potravín - má dnes obrovský význam. Potrebujeme ľudí, ktorí rozumejú vede, legislatíve a neboja sa ju uplatňovať v praxi. Ľudí, ktorí sú pripravení niesť zodpovednosť a ktorí dokážu spájať poznatky z univerzity s reálnym svetom výroby potravín.

Odbornosť, profesionalita a poctivý prístup je to, čo dáva systému skutočnú silu. Prajem nám všetkým, aby sme v tejto práci pokračovali s rovnakým nasadením, odhodlaním a hrdosťou na to, čo robíme.